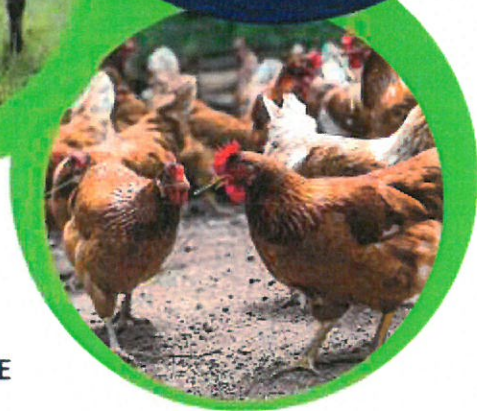

2018

TØNDER
KOMMUNE

§ 16a **Miljø**godkendelse af husdyrbrug

Sejerslevvej 57, 6280 Højer

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	3
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	4
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	7
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	7
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE.....	7
1) Indretning og drift af anlæg	7
Stald og anlæg.....	7
Gødningsopbevaring og -håndtering	9
Kapacitetsopgørelse	9
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer	10
3) Forbindelse til andre husdyrbrug.....	10
4) Lokalisering og landskab	10
Lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven	10
Afstandskrav jf. § 7 i husdyrloven	11
Afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven	11
Landskabelige hensyn	11
5) Ammoniak	12
6) Lugt.....	13
7) Øvrige emissioner.....	14
Ensilage og foder	14
Støj og vibrationer	15
Støv.....	15
Fluer og skadedyr	16
Til og frakørsel (transporter)	16
Lys	17
Driftsforstyrrelser og uheld	17
Kemikalier og pesticider.....	17
Olie og brændstof	18
Egenkontrol og Management	18
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	18
Spildevand.....	18
Affald	19
Energiforbrug	19
Vandforbrug.....	19
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) – Ammoniak.....	20
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	21
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	21
D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	21
1) Beskrivelse af det ansøgte.....	21
2) Ikke teknisk resume	22
3) Oplysninger om ansøgers konsulent.....	22
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	23
Bilag I arter	23
Bilag IV arter	23

VILKÅR	24
GRUNDFORHOLD	24
Generelt	24
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	25
Stalde og anlæg	25
Gødningsopbevaring og -håndtering	25
Kapacitet	26
Landskabelige hensyn	26
Ammoniak	26
Lugt	26
Ensilage og foder	26
Støj	26
Støv	27
Fluer og skadedyr	27
Til og frakørsel (Transport)	27
Lys	27
Driftsforstyrrelser og uheld	27
Kemikalier og pesticider.....	28
Olie og brændstof	28
Egenkontrol og management.....	28
Spildevand.....	28
Affald	28
Energiforbrug	28
Vandforbrug.....	28
HØRINGER	29
KLAGE VEJLEDNING	30
BILAG	31
REFERENCER.....	32

INDLEDNING

I/S Hansen og Mathiesen har den 13. oktober 2017 søgt om miljøgodkendelse på Sejerslevvej 57, 6280 Højer. Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen nr. 200443, version 6 med tilhørende bilag.

Husdyrbruget på Sejerslevvej 57 ejes af Jørgen Mathiesen og drives af I/S 'et.

Denne godkendelse omhandler udvidelse af kvægbesætningen på ejendommen – forstået på den måde, at der sker udvidelse af produktionsarealerne. Udvidelsen sker i de eksisterende bygninger – der bygges ikke nyt, men der ændres på den indvendige indretning.

Det samlede godkendte produktionsareal bliver fremover:

1.030 m² dybstrøelse til malkekøer og kvier.

5.532 m² sengestalde med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer og kvier.

580 m² dybstrøelse til kalve under 6 mdr.

Godkendelser og tillæg

Ejendommen er oprindelig miljøgodkendt den 28. december 2009 til: 660 malkekøer, 25 kvier (25-26 mdr.), 101 småkalve (0-4 mdr.) og 210 tyrekalve (40-60 kg).

Der er efterfølgende meddelt 4 tillæg:

1. tillæg er meddelt den 7. december 2010. Tillægget handlede om flytning af gyllebeholder + overdækning af 3 gyllebeholdere.

2. tillæg er meddelt den 24. november 2014. Tillægget handlede om ændring af vilkår.

3. tillæg er meddelt den 17. september 2015. I den forbindelse blev en lades sydlig del godkendt som staldbygning.

4. tillæg er meddelt den 17. september 2017. Der blev givet tilladelse til en ny ensilageplads på 60 x 42 m = 2.520 m². Ensilagepladsen er under etablering.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler miljøgodkendelse til ejendommen Bøgevang, Sejerslevvej 57, 6280 Højer. Der godkendes følgende:

Husdyrproduktion:

1.060 m² dybstrøelse til malkekøer og kvier.

5.532 m² sengestalde med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer og kvier.

580 m² dybstrøelse til kalve under 6 mdr.

Der tillades følgende fleksibilitet mellem dyretyperne i staldene 1-8:

- Malkekøer, kvier eller stude.

Der er ingen fleksibilitet i forhold til dyretyperne i stald 9 og 10, her er der alene muligt at have:

- Kalve under 6 måneder på dybstrøelse.

Projekterede anlæg:

Der bygges ikke nyt i forbindelse med miljøgodkendelsen. Denne godkendelse omhandler udvidelse af kvægbesætningen på ejendommen – forstået på den måde, at der sker udvidelse af produktionsarealerne. Udvidelsen sker i de eksisterende bygninger ved, at der ændres på den indvendige indretning.

Stald nr. 1: 1.941 m² sengestald med spalter, kanal bagskyl eller ringkanal

Stald nr. 2: 119 m² dybstrøelse

Stald nr. 3: 522 m² dybstrøelse

Stald nr. 5: 540 m² sengestald med spalter, kanal, bagskyl eller ringkanal

Stald nr. 6: 329 m² dybstrøelse

Stald nr. 7: 1.726 m² sengestald med spalter, kanal bagskyl eller ringkanal samt 60 m² dybstrøelse

Stald nr. 8: 1.325 m² sengestald med spalter, kanal bagskyl eller ringkanal

Stald nr. 9a: 200 m² dybstrøelse

Stald nr. 9b: 200 m² dybstrøelse

Stald nr. 10: 180 m² dybstrøelse

Malkestalden er placeret i stald 2 mod øst.

I en eksisterende lade (stald nr. 9) udvides dybstrøelse arealet med 200 m² mod nord til kalve og der etableres en udendørs plads til kalve hytter. Desuden ændres indretningen af stald 5 med etablering af sengebåse. Her laves spaltegulv med kanal, bagskyl eller ringkanal.

Stald 2 og 3 indrettes med dybstrøelse til malkekøer og/eller kvier.

Dispensation fra afstandskrav

Afstandskrav til skel for lade der udvides med dybstrøelse.

Der er skel mod nord ca. 0,5 m fra laden, der nu skal være stald (bygning 9a og 9b). Afstandskravet er 30 m. Da der er tale om en eksisterende bygning vurderes det, at der kan dispenseres fra afstandskravene til matrikel 11 Sdr. Sejerslev, Emmerlev. Den nærmeste nabobeboelse:

Sejerslevvej 59, er lagt sammen med Sejerslevvej 57 og de 2 adresser har samme ejendomsnummer. Ejendommen indgår derfor ikke i vurderingen af om der ligger beboelser indenfor forbudszonen på 50 m. Til nabobeboelsen på Sejerslevvej 61 er der netop 50 m.

Kort udsnit

Dispensationen er meddelt efter § 9 stk. 3 i husdyrloven¹.

Godkendelsen meddeles i henhold til § 16a i husdyrloven. Godkendelsen vedrører etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 3.500kg NH₃-N, og er ligeledes meddelt i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen². Denne godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, og at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne.

Vi har vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter. Vurderingen er foretaget efter §§ 7 og 11 i habitatbekendtgørelsen³.

Husdyrbruget skal leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser uanset indholdet i denne godkendelse.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagevejledning fremgår af kapitel 6.

Godkendelsen er gældende pr. 23. juli 2018.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21-03-2017 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

² Bekendtgørelse nr. 916 af 23-06-2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 926 af 27-06-2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Helle H. Iversen
Miljømedarbejder

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger

Bøgevang
Matr. nr.: 8 Sdr. Sejerslev, Emmerlev
Ejendomsnummer: 5500003249
CVR: 17899643
CHR: 50027

2) Kontaktoplysninger

I/S Hansen og Mathiesen
Sejerslevvej 57, 6280 Højer
Mobil Jørgen Mathiesen: 40349381
E-mail: lenejorgenmathiesen@mail.dk

3) Ejer af ejendommen

Jørgen Mathiesen

4) Rådgiver

Birgitte Madsen, SLF
Email: bm@slf.dk

5) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte husdyrbrug

I/S Hansen og Mathiesen driver også ejendommene på Sejerslevvej 69 og Langagervej 2, 6280 Højer.

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1) Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående skema samt af situationsplanen, bilag 1.

Før

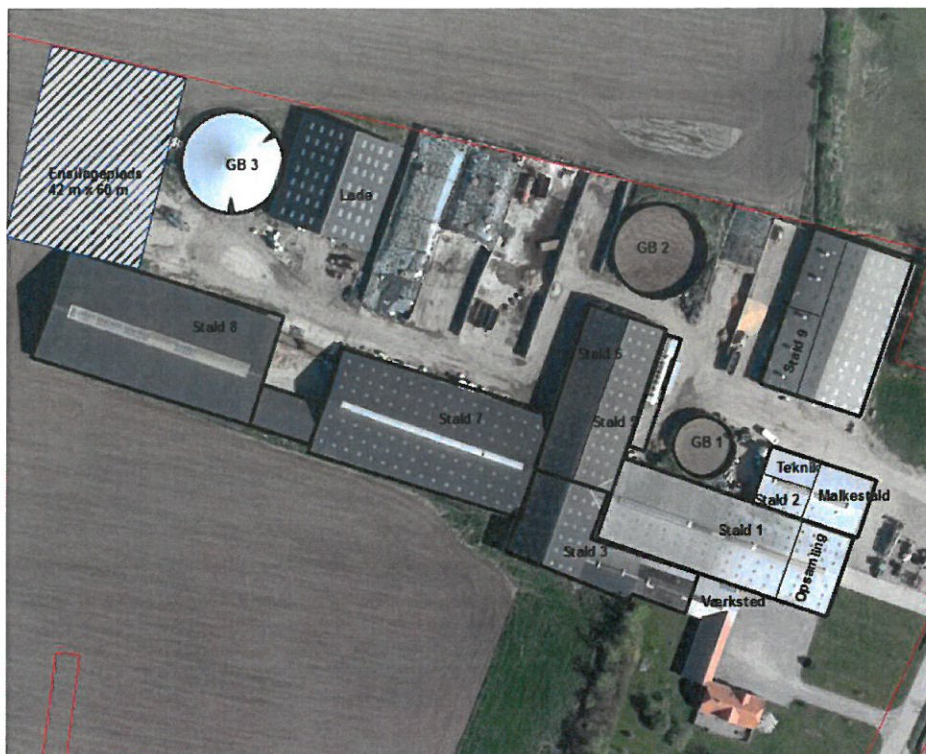
Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal kvadratmeter
1	Kostald	Sengestald med spalter, kanal bagskyl eller ringkanal	Malkekøer, kvier og/el stude	1.941
2	-	-	-	-
3	-	-	-	-
5	-	-	-	-
6	Drægtighedsstald	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og/el stude	329
7	Kostald	Sengestald med spalter, kanal	Malkekøer, kvier og stude	1.726

		bagskyl eller ringkanal (1.726 m ²)		60
		Dybstrøelse (60 m ²)		
8	Kostald	Sengestald med spalter, kanal bagskyl eller ringkanal	Malkekøer, kvier og stude	1.325
9a	Kalve	Dybstrøelse	Kalve (u. 6 mdr.)	200
10	Kalvehytter	-	-	-

Efter

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal kvadratmeter
1	Kostald	Sengestald med spalter, kanal bagskyl eller ringkanal	Malkekøer, kvier og/el stude	1.941
2	Kostald	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og/el stude	119
3	Drægtighedsstald	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og/el stude	522
5	Kostald	Sengestald med spalter, kanal bagskyl eller ringkanal	Malkekøer, kvier og/el stude	540
6	Drægtighedsstald	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og/el stude	329
7	Kostald	Sengestald med spalter, kanal bagskyl eller ringkanal (1.726 m ²)	Malkekøer, kvier og stude	1.726
		Dybstrøelse (60 m ²)		60
8	Kostald	Sengestald med spalter, kanal bagskyl eller ringkanal	Malkekøer, kvier og stude	1.325
9a	Kalve	Dybstrøelse	Kalve (u. 6 mdr.)	200
9b	Kalve	Dybstrøelse	Kalve (u 6 mdr.)	200
10	Kalvehytter	Hytter, uden for på fast gulv med afløb	Kalve (u. 6 mdr.)	180

Ud over de ovenstående staldanlæg er der på ejendommen også 3 gyllebeholdere, hvoraf den nyeste har teltoverdækning. Gyllebeholderne er angivet med gylle overfladearealer på henholdsvis 281 m² (GB1), 579 m² (GB2) og 815 m² (GB3). Desuden er der en møddingsplads og 6 ensilagepladser. Der er yderligere meddelt tillægsgodkendelse til etablering af nye ensilagepladser på 60 x 42 m = 2.520 m². Der er også en ladebygning på ca. 30 x 35 m. Se herunder.

Gødningsopbevaring og -håndtering

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT

- at tilpasse gødningsmængden arealets størrelse og afgrødernes behov,
- at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og optag af næringsstoffer forekommer,
- at undgå at sprede gødningen, når markerne er mættet med vand, er oversvømmet, frosne eller dækket af sne,
- Ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- Ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb,
- at sprede gødning så at lugtgener mindskes,
- at opbevare gyllen i stabile beholdere eller gyllelagune med låg/plastik-dække eller flydelag.

Samtlige ovenstående punkter er implementeret i dansk lov.

Dvs. at BAT for gødningsopbevaring og udbringning af husdyrgødning er overholdt ved gældende lov. Der stilles vilkår om, at der inden udpumpning af gylle skal sikres at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde. Pumpning skal foregå under opsyn, og af hensyn til naboerne stilles der vilkår om, at der ikke må pumpes og omrøres gylle om lørdagen, søn- og helligdage.

Kapacitetsopgørelse

Der er indsendt en kapacitetserklæring hvor der er redegjort for tilstrækkelig opbevaringskapacitet, se bilag 2. Heraf fremgår det, at ansøger råder over 19.350 m³ gylleopbevaring. Kapacitetsopgørelsen er lavet ud fra en forventning om, at ansøger vil have 700 køer på spaltegulve og 100 køer på dybstrøelse, men ingen kvier på spaltegulv på Sejerslevvej 57. Dertil kommer der overfladevand fra møddingspladsen (beregnet til 45,5 m³ pr. år), fra ensilagepladserne (beregnet til 3.500 m³ pr. år) og fra

kalvehytterne (beregnet til 126 m³ pr. år). Med en samlet tilledning til gyllebeholderne på 25.252,5 m³ pr. år, både overfladevand og gylle, er det beregnet, at der vil være kapacitet til ca. 9,2 måneder.

I forhold til dybstrøelse på ejendommen, er det beregnet, at der kommer dybstrøelse fra 100 køer, 40 kvier, 100 kviekalve og 200 tyrekalve i alt en mængde på 2.001,8 tons. Dette vurderes at kunne ligge på møddingspladsen + eventuel på en af ensilagepladserne indtil det må køres i markstak.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der er redegjort tilstrækkelig for opbevaringskapaciteten. Der stilles vilkår om, at der altid skal være tilstrækkelig opbevaringskapacitet (9 måneder).

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Der skal i forbindelse med denne miljøgodkendelse ikke bygges nye bygninger, men der ændres indretning i nogle af de eksisterende bygninger.

I en eksisterende lade (stald nr. 9) udvides dybstrøelse arealet med 200 m² mod nord til kalve og der etableres en udendørs plads til kalve hytter. Desuden ændres indretningen af stald 5 med etablering af sengebåse. Her laves enten spaltegulv (med kanal, bagskyl eller ringkanal). Stald 2 og 3 indrettes med dybstrøelse til malkekøer og/eller kvier.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Sammenspillet mellem de 2 andre ejendomme, der drives af I/S 'et (Langagervej 2 og Sejerslevvej 69) fungerer på den måde, at al foder opbevares på Sejerslevvej 57 og køres herfra ud til de 2 andre ejendomme. Affaldet fra produktionsstederne samles på Sejerslevvej 57. Husdyrgødningen fordeles rundt i gyllebeholderne på de respektive ejendomme.

4) Lokalisering og landskab

Lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven

Nærmeste eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde i forhold til nye staldanlæg og eksisterende staldanlæg, hvor husdyrbruget ændres, er ved Sønder Sejerslev, der ligger ca. 712 m mod sydvest.

Nærmeste samlede bebyggelse/lokalplanlagt område er ved Sejerslevvej 43B, 6280 Højer.

Nærmeste nabobeboelse i forhold til nye staldanlæg, og eksisterende staldanlæg hvor husdyrbruget ændres, er Sejerslevvej 61 som ligger netop 50 m nordøst for staldbygning 9 (a og b). Der er tale om en landbrugsejendom så der skal ikke beregnes lugt til denne ejendom, men der må ikke ske udvidelse indenfor en afstand på 50 fra denne nabobeboelse.

Sejerslevvej 59 tæller ikke med som en nabobeboelse, da den har samme ejendomsnummer som Sejerslevvej 57.

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt.

Afstandskrav jf. § 7 i husdyrloven

Etablering, udvidelse eller ændring af husdyranlæg mm. er ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end 10 m til eller helt eller delvis inden for § 7 kategori 1 eller 2 områder.

Nærmeste § 7, kategori 1 eller 2 område ligger mere end 2 km væk.

Afstandskravene i husdyrlovens § 7 er overholdt.

Afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageanlæg på husdyrbrug og udvidelse eller ændring, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er almen.
- 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning
- 15 m til vandløb eller søer større end 100 m²
- 15 m til offentlig og privat fællesvej
- 25 m til levnedsmiddelvirksomhed
- 15 m til beboelse på samme ejendom
- 30 m til naboskel

Udvidelsen af staldområdet i stald 9 betyder, at afstandskravet til naboskel ikke kan overholdes, idet området med kalve kommer til at gå stort set til naboskellet. Da udvidelsen sker i eksisterende bygninger vurderer Tønder Kommune, at der godt kan gives dispensation fra afstandskravet til naboskel ved udvidelse af staldområdet i bygning 9. Dispensation meddeles jf. husdyrbrugslovens § 9, stk. 3.

De øvrige afstandskrav i husdyrlovens § 8 er overholdt.

Landskabelige hensyn

Gården, Bøgevang, ligger på kanten af Hjerpsted Bakkeø. Området er præget af intensivt dyrkede marker, som delvist opdeles af hegn, mindre bevoksninger, karakteristiske landsbyer og mange gamle store gårde, som fremstår særligt tydeligt i gestlandskabet, der udgør det meste af bakkeøens ydre rand.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse bygges der ikke nyt.

Gården ligger uden for:

- Bevaringslandskaber
- Geologiske bevaringsværdige arealer
- Kirkelandskaber
- Fortidsmindeområder
- Bevaringsværdige kulturlandskaber
- Lavbundsarealer
- Fortidsmindebeskyttelseslinje
- Klitfredningslinje
- Strandbeskyttelseslinje
- Fortidsmindebeskyttelseslinje
- Fredet område
- Fuglebeskyttelsesområde
- Ramsarområde
- Habitatområde
- Beskyttede naturtyper

- Kystnærhedszonen
- Beskyttede jord- og stendiger
- Kirkebyggelinje
- Skovbyggelinje
- Åbeskyttelseslinje
- Søbeskyttelseslinje
- Fredskov

Anlæggene ligger delvist inden for:

- Bevaringsværdige bebyggelser og mindre byer
- Værdifulde kulturmiljøer
- Uforstyrrede landskaber

Da der ikke sker nybyggeri, kun mindre indvendige ændringer af det eksisterende anlæg, vurderer vi, at udvidelsen ikke vil få indflydelse på de landskabelige værdier, herunder de kulturhistoriske og geologiske værdier i området. Der stilles derfor ingen vilkår af hensyn til de landskabelige værdier.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur¹ (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for habitatområder, ligger mere end 4 km vest for anlægget. Det drejer sig om en stabil kystklit (naturtype 2130) der ligger langs Vadhavet og i habitatområde nr. 78. Der er foretaget en beregning af ammoniaknedfaldet (depositionen) på dette område, som viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0. Dvs. naturområdet påvirkes ikke af husdyrbruget, hvilket nok skyldes den store afstand imellem.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for habitatområder, ligger ca. 2,5 km nordvest for anlægget. Det drejer sig om et overdrev, som er udpeget bl.a. pga. forekomsten af positiv arterne liden klokke, blåhat, krybende pil, græsbladet fladstjerne mm.. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen på dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år. Beregningerne viser, at totaldepositionen er på 0,1 kg NH₃-N/år.

Nærmeste kategori 3 natur, ligger ca. 830 km syd for anlægget. Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens² § 3 og ammoniakfølsomme skove. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen på området (en mose), som viser, at merdepositionen fra husdyrbruget ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år. Beregningen viser en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition er derfor overholdt.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder:

Nærmeste Natura 2000-område er Kogsbøl og Skast Mose - udpeget som fuglebeskyttelsesområde (F69). Området ligger ca. 2,9 km nord for ejendommen.

Kogsbøl og Skast Mose er en nedbrudt højpose under tilgroning på ca. 560 ha. Mosen gror til dels på grund af, at den drænes via kanaler og grøfter og dels på grund af øget kvælstofbelastning. De lysåbne arealer er næsten forsvundet i mosen, selv om den tidligere er blevet plejet ved rydning og afgræsning. Udpegningsgrundlaget for Kogsbøl og Skast Mose er ynglende rørhøg, hedehøg, tinksmed, sortterne og mosehornugle som tidligere alle har ynglet i mosen, men kun rørhøg og hedehøg findes med sikkerhed stadig i mosen. Derudover findes der havørn og traner i mosen, men de er ikke med på udpegningsgrundlaget for dette område.

Beregninger viser, at der ikke vil være nogen ammoniak mer-deposition på området, mens totaldepositionen er beregnet til 0,1 kg.

Vi vurderer på den baggrund, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget.

Tønder Kommune konkluderer desuden, at det efter habitatbekendtgørelsen ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Ammoniakdeposition fra anlægget på områder omfattet af NBL § 3

Omkring ejendommen ligger der flere områder, der er beskyttet efter NBL § 3. Inden for en afstand af 500 m ligger der ca. 15 vandhuller. Se beliggenhed af dem på bilag 3.

Der er i IT-ansøgningssystemet regnet på merdeposition til de nærmeste § 3 beskyttede vandhuller. IT-ansøgningssystemets beregninger viser, at der kun på vandhullet, der ligger aller nærmest er en merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år. Det drejer sig om vandhullet ca. 100 m sydøst for ejendommen, hvor der er regnet en merdeposition ud til 1,8 kg N/ha/år. De øvrige vandhuller påvirkes med under 1 kg N/ha i merbelastning, hvilket ikke kan give anledning til en tilstandsændring.

Baggrundsbelastning i området ligger på 18,9 kg N/ha/år. Med en merbelastning på 1,8 kg N/ha/år vurderes det ikke til, at projektet vil give anledning til en tilstandsændring af vandhullet. Den samlede belastning kommer til at ligge på cirka 20,7 kg N/ha/år på vandhullet, hvilket vurderes at være acceptabel.

6) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning og FMK-vejledningen³. Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Beregningen viser, at der inden for genekriteriet på 15 OU/m³ ikke ligger enkeltboliger, og at der inden for genekriteriet på 7 OU/m³ ikke ligger hverken samlet bebyggelse i landzone eller områder, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende. Ligeledes viser beregningerne, at der inden for genekriteriet på 5 OU/m³ ikke ligger nogen byzone eller sommerhusområder.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande. Ejendomme ejet af ansøger selv, indgår heller ikke i lugtberegningerne.

De nærmeste boliger uden landbrugspligt, der ikke ejes af ansøger, er:

- Sejerslevvej 51
- Sejerslevvej 53
- Sejerslevvej 63, der alle ligger i en afstand på ca. 120 m fra staldanlæg-gene.

Resultatet af lugtberegningerne kan ses herunder, samt i ansøgnings-ske-maet, bilag 4.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits-afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
Sejerslevvej 51 	0	FMK	148,8	148,8	218,5	Ja	Ja
Sejerslevvej 53 	0	FMK	148,8	148,8	187,9	Ja	Ja
Sejerslevvej 63 	0	NY	175,2	175,2	244,9	Ja	Ja
Sejerslevvej 43B 	0	NY	575,3	517,8	803,1	Ja	Ja
Sønder Sejerslev 	0	NY	575,3	517,8	989,5	Ja	Ja
Fremtidig byzone 	0	NY	787,1	747,8	795,2	Nej	Ja

Ejendommen ligger i et område med naboer tæt på, dvs. flere naboer til husdyrbruget kan blive genereret i forbindelse med håndteringen af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at der ikke må omrøres, pumpes eller transporteres husdyrgødning til eller fra ejendommen på lørdage, samt søn- og helligdage. Desuden vurderes det, at hvis der udlægges dybstrøelse i markstak, så skal stakken ligge mere end 100 fra beboelser – dette stilles der også vilkår om.

Vilkårene vurderes til at bidrage til, at lugtgenerne fra ejendommen begrænses.

7) Øvrige emissioner

Ensilage og foder

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svinproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT mht. foder: Anvendelse af foderplaner tilpasset dyrenes behov, foderanalyser samt mineralblandinger med lavt fosforindhold. Tønder Kommune vurderer, at ovenstående tiltag også er BAT for kvægfodring.

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvare undgås. Der tages analyser af grovfoder og foder planen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet. Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægningen. Den aktuelle mælkeydelse anvendes også til foderoptimering.

Desuden er det oplyst, at håndteringen af ensilagen vil ske således, at eventuelle lugt- og fluegener for nabobeboelser minimeres. Endvidere vil

håndteringen sikre, at risiko for tab af næringsstoffer til omgivelserne minimeres.

Tønder Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår til foder.

Støj og vibrationer

Det er oplyst følgende i ansøgningen:

Der forefindes en kompressor til malkeanlægget.

Der forefindes en luftkompressor i værkstedet.

Der er en vakuumpumpe til malkeanlægget. Den er placeret i et lukket rum i malkestalden. Den kan stort set ikke høres uden for stalden. Vakuumpumper /kompressor til drift af malkebotter er placeret midt i staldene og høres derfor ikke udenfor.

Der forefindes lidt støj fra køling af mælketank.

Gyllepumpning til gyllebeholder.

Kørsel med landbrugsmaskiner.

Driftsperiode for støjkilder:

Kompressor til malkeanlægget kører ca. 5 timer i døgnet i før og eftersituationen.

Kompressor til køling af mælk kører fra malkning til afhentning af mælk.

Driftsperioden afhænger af temperatur og afhentningstidspunkt af mælk.

Gyllepumper til gyllebeholder ca. 1 gang pr. måned, hvilket sker i dagtimerne.

Foderblanding sker med gummiged og traktordrevet fodervogn ved plansiloerne/indendørs foderlade. Blanding af foder tager dagligt ca. 1,5 time.

Tiltag mod støjkilder:

Både vakuumpumpe og kompressor står indendørs.

Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området vurderes at være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning og ændres ikke væsentlig som følge af ansøgningen.

Den daglige foderblanding i fodervogn foretages nær plansiloerne og dermed længst væk fra naboejendommene.

Tønder Kommune vurderer, at der for at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener skal stilles vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning, og vilkår om, at transportere skal foregå i bestemte tidsrum. Dette begrundes med, at der ligger flere nabobeboelser tæt på gården, der kan blive generet af støj.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige støjmæssige hensyn til omgivelserne.

Støv

Der er oplyst følgende i ansøgningen:

Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at de omkringboende, kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst, vil kunne blive generet af støv uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Der er oplyst følgende i ansøgningen:

Fluer bekæmpes kemisk i staldene. Desuden benyttes Stalosan ved hver udmugning ved kalvene, hvilket er medvirkende til bekæmpelse af fluelarver.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Der sker udmugning ved kalvene hver uge. Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer.

Rottebekæmpelse:

Den kommunale ordning bruges til bekæmpelse af rotter.

Tønder Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at der på ejendommen skal foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. I forhold til rotter gælder der i forvejen bestemmelserne jf. bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, og det vurderes derfor, at der ikke skal stilles yderligere vilkår.

Til og frakørsel (transporter)

Følgende er oplyst i ansøgningen:

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med udvidelsen af besætningen vil der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men transporterne øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Skønnet antal transporter oplyst af ansøger:

Transporter	Før udvidelse (antal/år)	Efter udvidelse (antal/år)
Indkøbt foder mm.	45	57
Grovfoder	925	1.155
Korn	20	25
Halm	50	60
Fyringsolie/diesel	52	52
Afhentning af mælk	182	182
Flytning af kalve	48	48
Dyr til slagtning	45	45
Afhentning af døde dyr	18	25
Diverse sækkevare	50	50
Gyllekørsel	925	1.155
Fast møg	30	35
I alt	2.390	2.889

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er. Der vil normalt blive kørt gylle ud dels i april/maj måned og i august måned.

Tønder Kommune vurderer ud fra ovenstående, at antallet af transporter til og fra husdyrbruget forventes at stige med ca. 21 %. Landbruget har visse behov for transporter, der nødvendigvis må tilgodeses, også i denne sag.

Af hensyn til de omkringboende stilles der dog vilkår om, at der efter arbejdstids ophør skal fejes på vejen, såfremt der er blevet tabt jord o.lign. Spild af husdyrgødning skal opsamles straks, hvilket der også stilles vilkår om.

Lys

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at der er lys i staldene efter behov – og om natten med natsænkning. Udendørs er der lys ved tankrummet, der anvendes ved afhentning af mælk. Udendørs lyskilder aktiveres med sensorer.

Af hensyn til naboer og andre stilles der vilkår om, at porte skal holdes lukket i tidsrummet solnedgang til solopgang og at udendørs lys skal være slukket mellem kl. 23 og kl. 6, dog må der være tændt lys ved tankrummet.

Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de landskabelige værdier og de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Den største risiko for omgivelserne er uheld med gylle. Enten sprængning af beholder eller uheld i forbindelse med håndtering af gylle. Der kan ske uheld ved pumpning af gylle fra staldanlæg til fortank, eller ved pumpning fra fortank til gyllebeholder.

Der er i ansøgningsmaterialet oplyst, at der er indført en række faste procedure for at begrænse uheld og omfanget af eventuelle uheld:

- Ved overpumpning fra fortank til gyllebeholder tjekkes først om der er plads.
- Gyllepumpning overvåges.
- Gyllebeholderne får udført beholderkontrol med jævne mellemrum.
- Autoriseret el-installatør laver gennemsyn af ejendommens elinstallation hvert 5. år.

Af hensyn til det omgivende miljø, og for at minimere risikoen for uheld og forurening stilles der vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan, så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld. Ligeledes stilles der vilkår om, at tagnedløb skal sikres, hvis de ligger tæt på gyllebeholderne. Vi vurderer på den baggrund, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning mm.

Kemikalier og pesticider

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at alle pesticider opbevares efter forskrifterne i et aflåst rum. Der står ca. 30 liter kemikalier. Desinfektionsmidler og rengøringsmidler opbevares der ligeledes 250 liter af.

Påfyldning af marksprøjten sker på en plads, hvor der er afløb til gyllebeholderen. Ved rengøring af marksprøjten, skylles tanken med vand, hvorefter det udbringes på marken.

Det vurderes, at den generelle lovgivning vedr. håndtering af pesticider og grundvandsbeskyttelse er tilstrækkelig til at sikre mod forurening med kemikalier og pesticider. Dog stilles der vilkår vedr. opbevaring af flydende gødning og flydende mineraler, da det vurderes at der her kan være en risiko for forurening, hvis emballagen bliver utæt.

Olie og brændstof

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at diesellole opbevares i en 6.000 liters olietank, som er placeret på betongulv med en kant rundt om. Olietanken er typegodkendt og tankning foregår på en plads med fast og tæt bund, således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand ved eventuel spild.

Smøreolie og spildolie opbevares i originalemballage i maskinhuset, og står også så eventuel spild kan opsamles.

Det vurderes at diesel og smøreolie opbevares i overensstemmelse med Olietanksbekendtgørelsen⁴, og der stilles derfor ikke vilkår til olie- eller brændstofopbevaring.

Egenkontrol og Management

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand, energiforbrug og foder, affaldsdannelse, anvendelse af handelsgødning og husdyrgødning samt udarbejdelse af gødningsplaner. Vi vurderer at de ovenstående tiltag også er BAT med hensyn til management på kvægbedrifter.

I ansøgningsmaterialet er det oplyst

- At der er dyrlægesundhedsordning hver uge.
- At der udarbejdes sprøjtejournal
- Der laves foderplaner, således at blandingen altid er optimeret
- Der udtages ensilageprøver
- Elinstallatør laver gennemsyn af ejendommens elinstallationer hvert 5. år og gyllebeholderne er tilmeldt beholderkontrol ordningen.

Under forudsætning af, at ejendommen drives på den beskrevne måde fremadrettet vurderes det, at der anvendes BAT med hensyn til management og egenkontrol. I forhold til virkemidlet – teltoverdækning, findes der et egenkontrol vilkår som vil blive stillet.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Spildevand fra produktionen udgøres af drikkevandsspild, tagvand samt vand fra vask af stalde og maskiner. I ansøgningsmaterialet, er der lavet nedenstående opgørelse.

Spildevandstyper	Nudrift (m ³ /år)	Ansøgt drift (m ³ /år)	Afledes til
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	ca. 2.600 m ³	ca. 2.600 m ³	Gyllebeholder
Vask af maskiner	ca. 100 m ³	ca. 100 m ³	Gyllebeholder
Regnvand til ledt gyllebeholder fra befæstede arealer	ca. 3.640	ca. 3.766	Gyllebeholder Afløb fra ny ensilageplads udspinkles

Tagvand og vand fra befæstede arealer, hvor der ikke forekommer spild af husdyrgødning ledes til jord eller grøft og videre til Vestre Randkanal. Plan over gylleledninger mm. kan ses som bilag 5.

Vi vurderer på den baggrund, at spildevandsforholdene er forsvarlige, og der stilles ingen vilkår.

Affald

Der er i ansøgningsmaterialet oplyst følgende:

- Døde dyr er placeret hævet fra jorden og overdækket under kadaver skjul og vest for eksisterende gyllebeholder på 1.200 m³.
- Placering ca. 100 m fra offentlig vej.
- Afhentning sker efter behov og med dags varsel af DAKA.

Fast affald vil typisk være tom emballage fra vaskemidler, skyllemidler, foderminerale, pattesalve, mælkefiltre, gummihandsker, plasthandsker, vat, papir, pap og overdækningsplast, lysstofrør mm. Det er oplyst at affaldet opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer.

Mængderne af affald vurderes ikke at ændre sig i forhold til det seneste godkendte.

Det vurderes, at der skal stilles vilkår til opbevaring af farligt affald som f.eks. spildolie mm.. Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering og egenkontrol overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Det er i ansøgningsmaterialet lavet følgende opgørelse over energiforbruget:

Type	Før udvidelse	Efter udvidelse
El	400.000 kWh	450.000 kWh
Diesellole – traktor	110.000 L	120.000 L

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette. Der er etableret dagslysstyring på belysningen i staldene. Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer. Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til at opvarme køernes drikkevand med og til at opvarme stuehuset. Eller til opvarmning af brugsvand i stuehus/driftsbygning. Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.

Der er stillet vilkår om, at anlæg der er særligt energiforbrugende skal kontrolleres og vedligeholdes, så de altid kører energimæssigt optimalt. Der skal i stalde og lader skiftes til lavenergi lysstofrør/LED-belysning, når de eksisterende er udtjente. Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Der er i ansøgningsmaterialet lavet følgende opgørelse over husdyrbrugets vandforbrug:

Type	Før udvidelsen	Efter udvidelsen
Drikkevand	24.000 m ³	30.000 m ³
Vask af maskiner	100 m ³	100 m ³
Vask af malkeanlæg og stald	2.600 m ³	2.600 m ³

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbruget registreres. Der anvendes vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til drikkevand til køerne. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt og der er opmærksomhed på at finde balancen mellem rengøres pga. hygiejne og smitte og samtidig begrænse vandforbruget.

Langt størstedelen af vandforbruget på ejendommen er drikkevand til køerne. For at sikre bedst mulig udnyttelse af ressourcerne, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemerne. Tønder Kommune vurderer på den baggrund at der anvendes vandbesparende foranstaltninger.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) – Ammoniak

Husdyrbrugets samlede ammoniakemission udgør 9.221 kg NH₃-N pr. år.

Af de 10 stalde indgår stald nr. 1, 3, 6, 7, 8 og delvis stald 9 som eksisterende stalde.

Stald 2

Stald 2 indrettes til malkekøer, kvier og/eller stude på 119 m² med dybstrøelse.

Vi vurderer, at emissionsniveauet derfor skal fastsættes som niveauet svarende til "nyanlæg" i vejledningen. For dyr på dybstrøelse svarer dette til 0,88 kg NH₃-N/ (m²/år). For dyr på dybstrøelse er BAT emissionsniveauet i øvrigt uafhængig af om stalden indgår som ny eller eksisterende stald.

Stald 5

Stald 5 nyindrettes/renoveres, i alt 540 m² til malkekøer, kvier og/eller stude på spaltegulve (med kanal, bagskyl eller ringkanal).

Vi vurderer, at emissionsniveauet for denne del, der udgør udvidelsen, svarer til "nyanlæg" i vejledningen. For malkekøer i denne stalddtype svarer dette til 0,67 kg NH₃-N/ (m²/år).

Stald 9 og 10

For disse stalde er det af underordnet betydning om de indgår som nye eller eksisterende stalde, da der er tale om dybstrøelsesstalde (her er kravet 0,88 kg NH₃-N/ (m²/år) uanset om det er en ny eller en eksisterende stald).

Beregning af BAT-niveau

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 9.138 kg N/år ud fra "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" samt vha. tabel 4 i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – beregningen fremgår af ansøgningen, se bilag 4.

BAT-redegørelse

Ansøgeren har benyttet følgende tiltag for at opnå BAT-niveau:

- Overdækning af gyllebeholderen på 2.400 m³ (GB2)
- Fortsat overdækning på den store gyllebeholder på Sejerslevvej 57 (GB3). Dette er et vilkår fra en tidligere miljøgodkendelse, som videre føres.

Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 9.221 kg N/år.

BAT-vurdering

Ammoniakemissionsniveauet for det ansøgte projekt er højere end det fastlagte BAT-niveau. Der mangler 83 kg NH₃-N før BAT kravet overholdes. Da der mangler under 100 kg NH₃ vurderer vi, at projektet lever op til bedste tilgængelige teknik, og at de manglende kilo kvælstof er under bagatelgrænsen.

For at sikre, at BAT-niveauet overholdes er der bl.a. stillet vilkår 15.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Der er oplyst i ansøgningsmaterialet, at det vurderes at der ingen grænseoverskridende virkninger er, da anlægget ligger ca. 10 km fra den dansk-tyske grænse.

Tønder Kommune er enig i ansøgers vurdering.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Afsnittet er irrelevant, da Bøgevang ikke er et IE husdyrbrug.

D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Oplysningerne herunder er jf. oplysninger i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 3 og tilhørende bilag 1D. Oplysningerne er indsendt af ansøgers konsulent, se bilag 6.

1) Beskrivelse af det ansøgte

a) Placering, udformning og andre relevante særkender

Indretning af en eksisterende bygning ændres med etablering af sengebåse. I en eksisterende lade etableres dybstrøelse til kalve. Der etableres en udendørs plads til kalvehytter. Pladsen til kalvehytter er således eneste nye bygning. Afstandskrav er beskrevet i prosateksten (bilag 7).

Det ansøgte udformning og placering vurderes ikke at påvirke de indledende punkter 1-6.

b) Påvirkning af omgivelserne

I IT-ansøgingsskemaet er der foretaget ammoniakberegning i forhold til natur, og lugtberegning i forhold til omkringboende. I prosateksten (bilag 7) er beskrevet lys, støv, støj og fluer. Det ansøgte vurderes ikke at påvirke de indledende punkter 1-6.

c) Begrænsning af påvirkning af omgivelserne

I prosateksten (bilag 7) under afsnit 2.4 er beskrevet mulige gener samt de foranstaltninger der er truffet for at minimere eventuelle gener. I prosateksten og i IT-skemaet er der redegjort for ammoniakdeposition samt de anvendte virkemidler.

Det ansøgte forventes ikke at have væsentlige skadelig indvirkning på miljøet.

Det ansøgte vurderes ikke at påvirke de indledende punkter 1-6.

d) Alternativer

Den ansøgte ændring sker primært i eksisterende bygninger. Dette er den billigste løsning og samtidig en løsning med minimal påvirkning af omgivelserne.

2) Ikke teknisk resume

Afsnittet er irrelevant, der Bøgevang ikke er et IE husdyrbrug.

3) Oplysninger om ansøgers konsulent

Ansøgers konsulent er miljørådgiver i Sønderjysk Landboforening, Birgitte Madsen.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Bilag I arter

Bøgevang, Sejerslevvej 57, 6280 Højer ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Kogsbøl og Skast Mose ca. 2,5 km nord for ejendommen.

Det vurderes på baggrund af afstanden, at projektet på Sejerslevvej 57 ikke vil kunne påvirke bilag I arter.

Bilag IV arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række dyre- og plantearter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af bilag IV arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed af staldanlægget. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

Nogle arter vil dog sandsynligvis forekomme lejlighedsvis omkring staldanlægget. Tønder Kommune vurderer dog, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges, idet projektet ikke omfatter byggeri af nye anlæg. Projektet vurderes desuden ikke at påvirke naturområder negativt som følge af ammoniakfordampning fra anlægget.

VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

GRUNDFORHOLD

Generelt

- Husdyrbruget godkendes til:
  - * 1.060 m² dybstrøelse til malkekøer og kvier.
  - * 5.532 m² sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til malkekøer og kvier.
  - * 580 m² dybstrøelse til kalve under 6 måneder.

Der tillades følgende fleksibilitet mellem dyretyperne i staldene 1-8:

- Malkekøer, kvier eller stude.

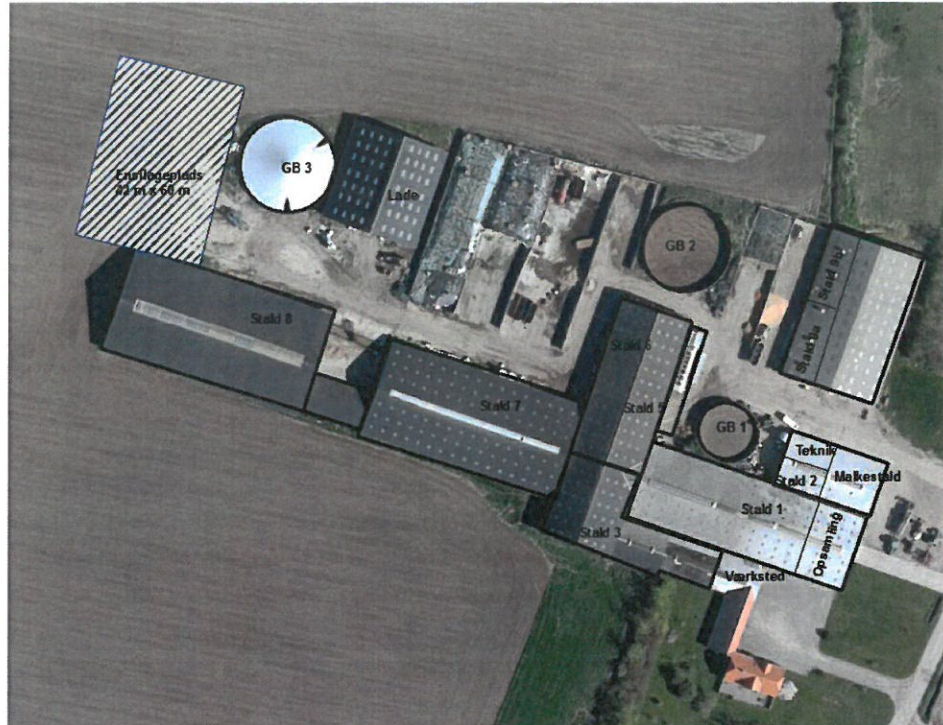
Der er ingen fleksibilitet i forhold til dyretyperne i stald 9 og 10, her er der alene muligt at have:

- Kalve under 6 måneder på dybstrøelse.

- Fordeling af dyr og det tilladte produktionsareal må maksimalt være som anført i tabel 1 og vist på figur 1:

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Produktionsareal
1	Kostald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Malkekøer, kvier og/el stude	1.941
2	Kostald	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og/el stude	119
3	Drægtighedsstald	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og/el stude	522
5	Kostald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Malkekøer, kvier og/el stude	540
6	Drægtighedsstald	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og/el stude	329
7	Kostald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Malkekøer, kvier og/el stude	1.726
		Dybstrøelse		60
8	Kostald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Malkekøer, kvier og/el stude	1.325
9a	Kalve	Dybstrøelse	Kalve (u. 6 mdr.)	200
9b	Kalve	Dybstrøelse	Kalve (u. 6 mdr.)	200
10	Kalvehytter	Hytter, udenfor på fast gulv med afløb	Kalve (u. 6 mdr.)	180

Tabel 1: Oversigt over stalde og dyr

Figur 1: situationsplan

3. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
4. Et eksemplar af godkendelsen skal være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet være gjort bekendt med godkendelsens indhold.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Stalde og anlæg

5. Den nye stald (bygning 5) skal indrettes som en sengestald med spalter og kanal, bagskyl eller ringkanal som angivet i ansøgningsmaterialet.

Gødningsopbevaring og -håndtering

6. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
7. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
8. Der må ikke transporteres gylle og anden husdyrgødning til eller fra ejendommen på lørdage samt søn- og helligdage.
9. Gylle må ikke udpumpes lørdage, søn- og helligdage.
10. Gyllebeholderne må ikke omrøres på lørdage, søn- og helligdage.
11. Markstakke med dybstrøelse (kompost) skal placeres min. 100 m fra nabobeboelser.

Kapacitet

12. Opbevaringskapaciteten skal være så stor, at der til enhver tid er kapacitet til opbevaring af gylle og vaskevand m.v. indtil udbringning kan se. Der skal som minimum være kapacitet til 9 mdrs. opbevaring.

Landskabelige hensyn

Der stilles ingen vilkår.

Ammoniak

13. Gyllebeholderne på Sejerslevvej 57, på henholdsvis 2.400 og 3.000 m³ (GB2 og GB3, bilag 1) skal være forsynet med fast overdækning. Gyllebeholder GB3 er allerede overdækket, men for GB2 sættes en frist for at få overdækningen monteret til 01.07.2019. Overdækningerne skal være en fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
14. Åbningen af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
15. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
16. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Lugt

Vilkår for at forhindre lugtgener er stillet under afsnittet for transport (vedr. placering af markstakke med dybstrøelse mm.).

Ensilage og foder

Der stilles ingen vilkår.

Støj

17. Pumpning af gylle fra stalde til gyllebeholder skal ske inden for tidsrummet kl. 7 til kl. 18.
18. Transporter – på nær mælketransporter – til og fra husdyrbruget skal foregå inden for tidsrummet kl. 7 til kl. 22.
19. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalde, ensilagepladser og gyllebeholdere, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55

Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Støv

Der stilles ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

20. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Til og frakørsel (Transport)

21. Efter arbejdstidsophør skal der fejes på vejen, såfremt, der er blevet tabt jord o.lign.
22. Spild af eventuel husdyrgødning på offentlig vej skal opsamles straks.

Lys

23. Mellem solnedgang og solopgang skal diverse porte holdes lukket, for at reducere lysgenerne for omboende. Portene kan dog åbnes kortvarig ved ind- og udkørsel.
24. Udendørs lys skal være slukket mellem kl. 23 og kl. 6, dog må der være tændt lys omkring mælketankrummet i forbindelse med afhentning af mælk.

Driftsforstyrrelser og uheld

25. Der skal udarbejdes en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
 Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
 Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
 Bilag over husdyrbruget med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som

kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

26. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 15 m fra gyllebeholdere eller ensilagepladser, skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle/ensilagesaft til drænsystemet.

Kemikalier og pesticider

27. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.

Olie og brændstof

Der stilles ingen vilkår.

Egenkontrol og management

28. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Spildevand

Der stilles ingen vilkår.

Affald

29. Hvis der opbevares spildolie og andet flydende farligt affald, skal det opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
30. Hvis der opbevares fast farligt affald skal det opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

31. Anlæg, der er særligt energiforbrugene (mælkekøleanlæg mm.) skal kontrolleres og vedligeholdes, så de altid kører energimæssigt optimalt.
32. Der skal i stalde og lader udskiftes til lavenergi lysstofrør/LED-belysning, når de eksisterende er udtjente, dog senest med udgangen af 2019.

Vandforbrug

33. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev annonceret i 14 dage på Tønder Kommunes hjemmeside www.toender.dk med frist til den 1. maj 2018 til at kommentere, stille spørgsmål mm. Tønder Kommune har dog ikke modtaget nogen henvendelser som følge af dette.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 647 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

I forbindelse med nabo- og partshøringen er der ikke indkommet bemærkninger, der har givet anledning til at lave ændringer i forhold til godkendelsen.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation (2016-niveau). Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget **senest tirsdag den 21. august 2018**.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

BILAG

- Bilag 1: Situationsplan
- Bilag 2: Kapacitetsopgørelse
- Bilag 3: Natur beskyttet efter § 3 i NBL.
- Bilag 4: Ansøgningskema 200443, version 7 (kan fremsendes ved henvendelse til kommunen)
- Bilag 5: Oversigtsplan - gylleledning
- Bilag 6: Miljøkonsekvensrapport
- Bilag 7: Prosatekst til ansøgningen

REFERENCER

---

¹ Bekendtgørelse nr. 211 af 28-02-2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bilag 3.

² Lovbekendtgørelse nr. 121 af 26-01-2017 af lov om naturbeskyttelse, med seneste ændringer

³ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, udgivet af FMK, 2. udgave

⁴ Bekendtgørelse nr. 1611 10-12-2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

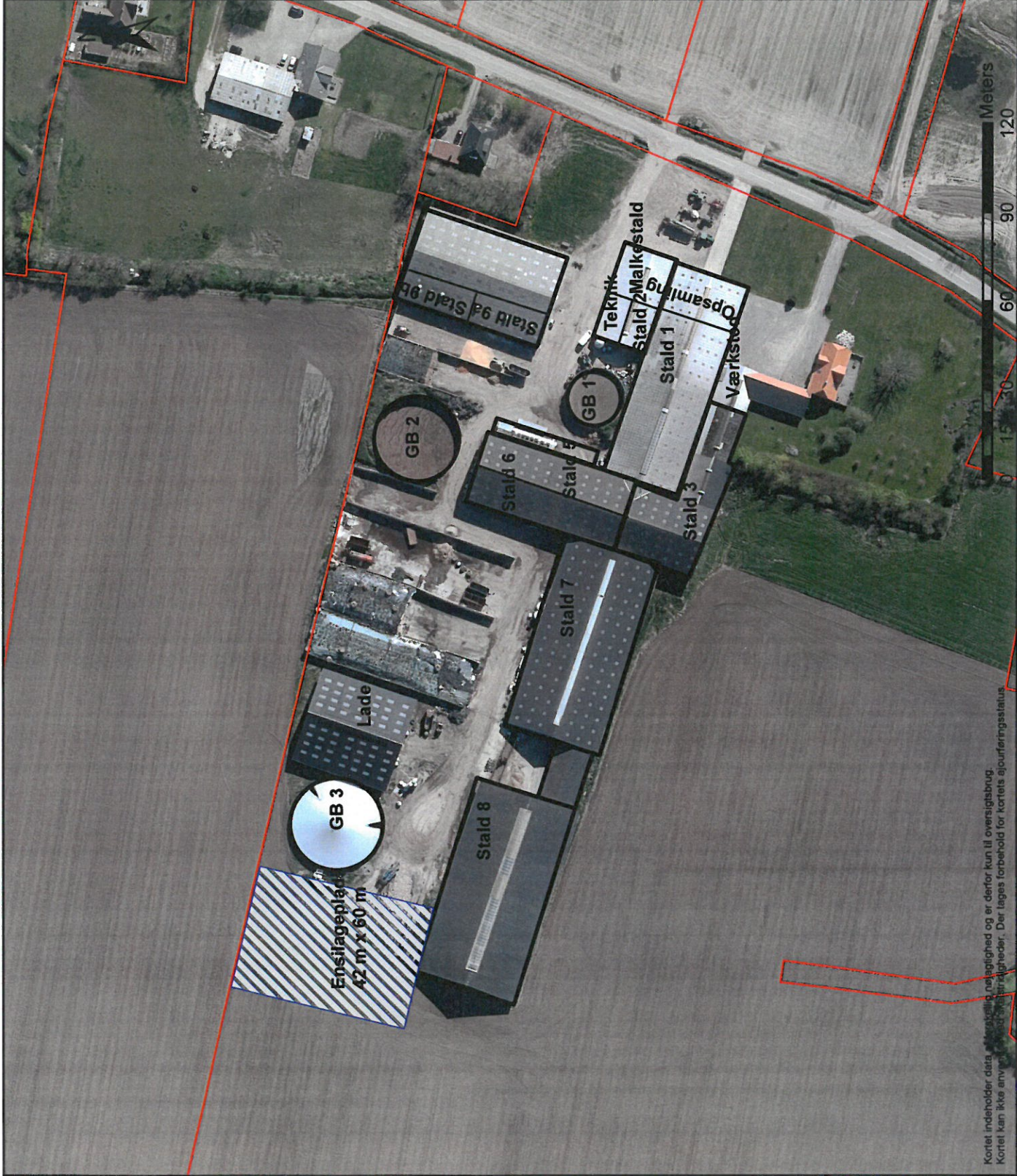
Bilag 1: Situationsplan

**Sejerslevvej 57,
6280 Højer**

Tønder Kommune
Miljø og Natur
Wegners Plads 2,
6270 Tønder

Tlf.: 74 92 92 92

Kortet indeholder data af teknisk karakter, nøjagtighed og er derfor kun til oversigtsbrug.
Kortet kan ikke anvendes til retlige forhold. Der lægges forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Kapacitetserklæring

Til brug i forbindelse med miljøansøgning

For

I/S Hansen og Mathiesen
Sejerslevvej 57
6280 Højer
Tlf

Af

Birgitte Madsen
Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf: 73202600

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 Gyllebeholder	3000
2 Gyllebeholder	2400
3 Gyllebeholder	1200
4 Kanaler	3700
5 Beholder Sejerslevvej 69	500
6 Beholder Langagervej 2	3000
7 Sejerslevvej 65	1550
8 Svoger	3000
9 Gylleaftale Henning B	1000
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	19350

Lagre til fast gødning	Kapacitet
1 Mødding	340
2 Markstak	700
3	
4	
5	
Samlet kapacitet i tons	1040

Evt. kommentarer:

Den udførte beregning er foretaget ud fra de officielle normtal for produktion af gødning. I praksis kan det på visse lokaliteter, af hensyn til en optimal udnyttelse af næringsstofferne og evt. fremtidige behov, være formålstmæssigt med en kapacitet, der overstiger de lovmæssige krav. Kontakt evt. din planteavlskonsulent for konkret vurdering.

Planlagt produktion

	Dyrehold	Antal	Normproduktion ton/år	Lager	
				Dybstrøelse	Gylle
1	Køer, senge og spalter	700	30,83		21581
2					0
3					0
4					0
5					0
6					0
7					0
8					0
9					0
10					0
	Dyrehold til dybstrøelse				
1	Køer, dybstr	100	15,98	1598	
2	Kvier, dybstr	40	5	200	
3	Kviekalve, dybstr	100	1,89	189	
4	Tyrekalve dybstr	200	0,074	14,8	
5				0	
		Enheder	Normproduktion		
	Tilførsel af vand		ton/år		
1	Kalvehytter	180	0,7		126
2	Plansiloer	5000	0,7		3500
3	Mødding	65	0,7		45,5
4					0
5					0

Opbevaringskapacitet

			Dybstrøelse	Gylle
	Samlet tilledning til lagre	ton/år	2001,8	25252,5
	Produktion pr. måned	ton	166,8166667	2104,375
	Opbevaringskapacitet	måneder	6,2	9,2

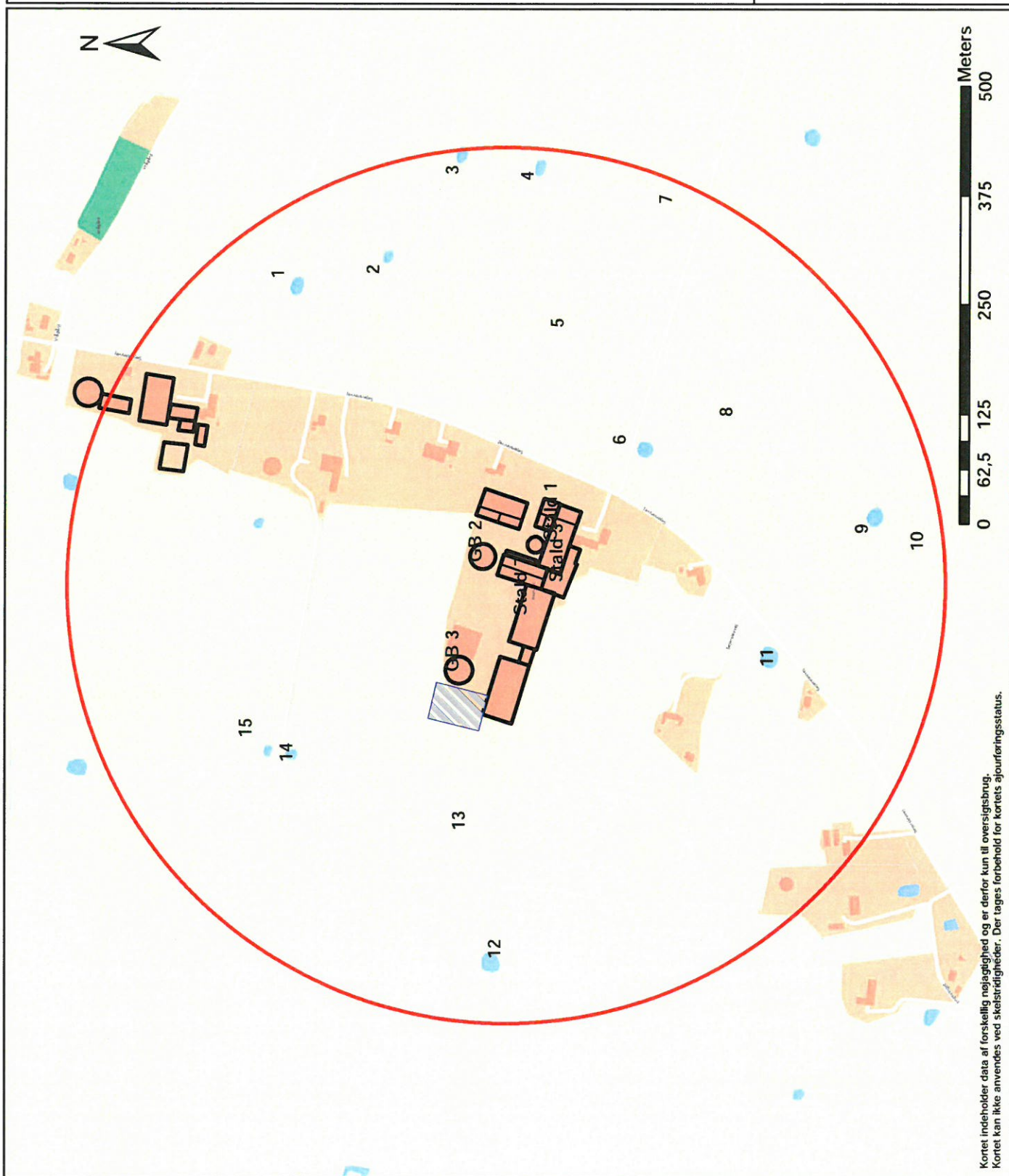
Bilag 3: Natur beskyttet
efter § 3 NBL

Sejerslevvej 57,
6280 Højer

Tønder Kommune
Miljø og Natur
Wegners Plads 2,
6270 Tønder

Tlf.: 74 92 92 92

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til oversigtsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved skelstrøgninger. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Oplysningskrav i henhold til BEK 916 af 23/6 2017 bilag 1 pkt D

for ejendommen
Sejerslevvej 57
6280 Højer

Miljøkonsekvensrapport

Rapporten skal påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) Befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) Materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) Samspillet mellem eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

De ovenstående punkter 1-6 inddrages hvor det er relevant i arbejdsgangene beskrevet under overskrifterne i miljøkonsekvensrapporten.

1 Beskrivelse af det ansøgte

1.a Det ansøgtes placering og udformning

Indretningen af en eksisterende bygning ændres med etablering af sengebåse. I en eksisterende lade etableres dybstrøelse til kalve. Der etableres en udendørs plads til kalvehytter. Pladsen til kalvehytter er således eneste nye bygning. Afstandskrav er beskrevet i prosateksten.

Det ansøgtes udformning og placering vurderes ikke at påvirke de indledende punkter 1-6.

1.b Det ansøgtes forventede væsentlige og kumulative indvirkning på miljøet

I IT-ansøgningskemaet er der foretaget ammoniakberegning i forhold til natur og lugtberegning i forhold til omkringboende.

I prosateksten er beskrevet lys, støv, støj og fluer.

Det ansøgte vurderes ikke at påvirke de indledende punkter 1-6.

1.c Det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet

I prosateksten under afsnit "2.4 Gener" er beskrevet mulige gener samt de foranstaltninger der truffet for at minimere eventuelle gener. I prosateksten og i IT-skemaet er der redegjort for ammoniakdeposition samt de anvendte virkemidler.

Det ansøgte forventes ikke at have væsentlig skadelig indvirkning på miljøet.

Det ansøgte vurderes ikke at påvirke de indledende punkter 1-6.

1.d Den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet

Den ansøgte ændring sker primært i eksisterende bygninger. Dette er den billigste løsning og samtidig en løsning med minimal påvirkning af omgivelserne.

2 Ikke teknisk resume

Det ansøgte vurderes ikke at påvirke de indledende punkter 1-6.

For yderligere oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte projekt henvises til IT-ansøgningen samt bilag med prosa-tekst.

3 Oplysninger om rapportens forfatter

Forfatteren er miljørådgiver i SLF, Birgitte Madsen.

MILJØANSØGNING

Prosatekst til ansøgning

for ejendommen
Sejerslevvej 57
6280 Højer

Udarbejdet af miljørådgiver Birgitte Madsen

KVÆG Prosatekst

Indholdsfortegnelse

1.1 Ejer- og driftsforhold	3
1.2 Godkendelsespligt	3
1.3 Godkendelsens omfang	3
1.3.1 Projektets omfang	3
1.3.2 Tidligere godkendelser	3
1.3.3 Biaktiviteter	3
1.3.4 Husdyrbrugets ophør	3
1.4 Offentlighed og høring	3
1.4.1 Offentlighed og høring	3
1.4.2 Ikke-Teknisk resumé	3
2.1 Dyrehold og management	4
2.2 Lokalisering	4
2.2.1 Faste afstandskrav	5
2.2.2 Landskabet og planforhold	6
2.3 Energi- og vandforbrug	6
2.3.1 Energiforbrug.....	6
2.3.2 Vandforbrug.....	7
2.4 Gener	7
2.4.1 Lugt.....	7
2.4.2 Støj.....	7
2.4.3 Lys	7
2.4.4 Fluer og skadedyr	7
2.4.5 Støv	8
2.4.6 Transporter.....	8
2.5 Forurening	8
2.5.1 Restvand	8
2.5.2 Husdyrgødning og foder	9
2.5.3 Affald og kemikalier.....	9

1.1 Ejer- og driftsforhold

Formalia fremgår af ansøgningskemaet.

1.2 Godkendelsespligt

Projektet er godkendelsespligtigt fordi der ændres i staldanlægget.

1.3 Godkendelsens omfang

1.3.1 Projektets omfang

Der ansøges om at udvide/ændre staldanlægget på Sejerslevvej 57. I en lade etableres dybstrøelse til kalve og der etableres en udendørs plads til kalvehytter. Indretningen af en bygning ændres med etablering af sengebåse og afsnit med dybstrøelse.

Starttidspunkt for byggeri: Snarest muligt

Starttidspunkt for drift: Snarest muligt

Sagen ønskes behandlet hurtigst muligt.

1.3.2 Tidligere godkendelser

Ejendommen er tidligere godkendt i 2009 og derefter er der lavet et antal tillæg. Denne ansøgning er dog den første efter de nye regler, der er trådt i kraft 1/8 2017.

1.3.3 Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

1.3.4 Husdyrbrugets ophør

Hvad angår ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel. Såfremt der på ophørstidspunktet måtte være gyllebeholdere, der er opført uden tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal, vil gyllebeholderen blive fjernet, når den ikke længere er i drift.

1.4 Offentlighed og høring

1.4.1 Offentlighed og høring

(Udfyldes af kommunen)

1.4.2 Ikke-Teknisk resumé

Staldanlægget ændres. I en lade udvides dybstrøelsesareal til kalve, og der etableres en udendørs plads til kalvehytter. Indretningen af en bygning ændres med etablering af sengebåse samt afsnit med dybstrøelse.

Det indtastede produktionsareal i 8-års drift svarer til det tilladte i MGK 2014.
Det indtastede produktionsareal i nudrift svarer til det tilladte i MGK 2009.

Ansøger ejer også Sejerslevvej 69 og Langagervej 2.

Håndtering af flydende og fast husdyrgødning:

Flydende husdyrgødning opbevares i gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere. Der er tre gyllebeholdere på ejendommen på hhv. 1200, 2400 og 3000 m³. Der ejes gyllebeholdere på andre matrikler.

Fast husdyrgødning opbevares på mødding eller i markstak efter gældende regler.

Ammoniak (hvordan overholdes krav):

BAT samt ammoniakkrav til naturområder overholdes ved brug af teltoverdækning. BAT overskrides med 83 kg, men vi vurderer at dette er hvad der kan opnås indenfor proportionalitetskriteriet.

For beskrivelse af BAT henvises til særskilt bilag med BAT-redegørelse.

0-alternativet

Den ansøgte ændring af dyrehold sker primært i eksisterende bygninger og handler derfor om at udnytte de eksisterende rammer bedst muligt, og dermed fremtidssikre bedriften. Såfremt der ikke kan gives tilladelse til den ønskede produktion, ønskes en dialog med kommunen om hvad der skal til, for at der kan meddeles godkendelse. Er en godkendelse udelukket vil produktionen sandsynligvis fortsætte uændret.

Mangler ved forudsætningerne

Visse faktorer som fx støj- og støvgener ikke er beregnet eller målt. Der gøres endvidere opmærksom på, at en del af materialet er udarbejdet på baggrund af kortmateriale på Danmarks Arealinformation.

2.1 Dyrehold og management

Produktionsareal fremgår af bilag samt af IT-ansøgning.

Management og egenkontrol er beskrevet i bilag med BAT redegørelse.

Rengøring og desinficering:

Tankrum og malkestald rengøres dagligt. Det er vurderet, at de desinficeringsmidler, der anvendes på nuværende tidspunkt, på bedst mulige måde kombinerer krav til miljøhensyn og tilstrækkelig rengøring.

Bedste tilgængelige staldteknologi er beskrevet i bilag med BAT redegørelse.

Bedste tilgængelige foderteknologi er beskrevet i bilag med BAT redegørelse.

2.2 Lokalisering

Opmålingerne er foretaget ud fra den nye plads med kalvehytter idet de øvrige bygninger er eksisterende. Pladsen til kalvehytter ligger dog imellem de eksisterende bygninger.

- **Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug:** Ca. 2,5 km mod NV.
- **Natura 2000:** Knap 4 km mod V.
- **Områder med landskabelig værdi/ Værdifulde landskaber** Ejendommen ligger indenfor særligt værdifulde landbrugsarealer.
- **Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer** Ejendommen ligger delvist indenfor værdifulde kulturmiljøer.

- **Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering** Ejendommen ligger ikke indenfor lavbundsarealer.
- **Fortidsmindelinje / Kulturhistoriske arealer** Ingen indenfor 1000 m.
- **Skovrejsningsområder** 800 m mod V.
- **Kystnærhedszonen** 1 km mod V.
- **Fredede områder** Ca. 1,5 km mod V.
- **Beskyttede naturarealer (§ 3)** 170 til nærmeste §3 sø. Der ligger mange søer omkring ejendommen. 800 m til mose mod S.
- **Strandbeskyttelseslinje** 3,5 km mod V.
- **Klitfredningslinje**
Der er ingen klitfredningslinie indenfor 1000 meter af ejendommen.
- **Skovbyggelinje** 1,7 km mod NV.
- **Sø- og åbeskyttelseslinje** 700 m mod Ø.
- **Kirkebyggelinje** 1,5 km mod SV.
- **Beskyttede sten- og jorddiger** Ingen indenfor 1000 m.

2.2.1 Faste afstandskrav (i henhold til husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8)

Tabel: Faste afstandskrav

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	60 m	80 m fra kalvehytter til nabo Ca 20 m fra lade, hvor der etableres dybstrøelse. Nabobeboelsen ejes af ansøger.	50 m
Naboskel	ca. 50 m	60 m fra kalvehytter til naboskel. Ca 5 m fra lade, hvor der etableres dybstrøelse. Nabobeboelsen ejes af ansøger.	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	ca. 70 m		15 m
Levnedsvirksomhed	> 25 m		25 m
Samlet bebyggelse i landzone	ca 1 km		550 m*
Byzone (eksisterende og fremtidig)	ca. 1,1 km		780 m*
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 780 m		780 m*
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	795 m		780 m*
Fælles vandindvindingsanlæg	1,5 km		50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	140 m	1,6 km til enkeltvandværk S 140 m til boring på modsatte side af vejen	25 m

Vandløb - åbent	ca. 650 m	Mod S	100 m
Sø	ca. 170 m		100 m
Offentlig vej	ca. 100 m		15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Kilder: www.husdyrgodkendelse.dk, Danmarks Miljøportal og Jupiterdatabsen (Geus)

2.2.2 Landskabet og planforhold

Der henvises til kortbilag med situationsplan m.fl. for beskrivelse af bygningernes placering. Kortbilagene viser følgende:

- Eksisterende og nye bebyggelser
- Gyllebeholdere
- Ensilagepladser

Tabel: Tabel til kortbilag med situationsplan (se også bilag med produktionsarealer)

Bygningsnr.	Fremtidig anvendelse	Byggeår
1	Kostald Senge og spalter	Eksisterende
2	Malkestald og dybstrøelse	Eksisterende men ikke nævnt i tidligere godkendelse
3	Dybstrøelse (ædeplads på spalter)	Eksisterende
5	Sengestald med spalter	Ny indretning
6	Dybstrøelse	Eksisterende
7	Sengestald med spalter	Eksisterende
8	Sengestald med spalter	Eksisterende
9	Lade med dybstrøelse	Ny indretning
10	Kalvehytter	Ny

2.3 Energi- og vandforbrug

2.3.1 Energiforbrug

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
El	400.000 kwh	450.000 kwh
Dieselolie - traktor	110.000 L	120.000 L
Gas	0	0
Egenproduktion af energi	0 kwh	0 kwh

For beskrivelse af energibesparende tiltag henvises til BAT redegørelse.

2.3.2 Vandforbrug

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
Drikkevand	24.000 m ³	30.000 m ³
Vask af maskiner	100 m ³	100 m ³
Vask af malkeanlæg og stald	2600 m ³	2600 m ³

For beskrivelse af vandbesparende tiltag henvises til BAT redegørelse.

2.4 Gener

2.4.1 Lugt

Målepunkter for lugtberegninger er:

Nærmeste byzone: Sønder Sejerslev

Nærmeste samlede bebyggelse: ved Sønder Sejerslev

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt: Sejerslevvej 53

Resultat af lugtberegninger fremgår af ansøgningskemaet.

2.4.2 Støj

Beskrivelse af støjkloder:

Der forefindes en kompressor til malkeanlægget.

Der forefindes en luftkompressor i værkstedet.

Der er en vakuumpumpe til malkeanlægget. Den er placeret i et lukket rum i malkestalden.

Den kan stort set ikke høres uden for stalden. Vakuumpumper/kompressorer til drift af malkeroboter er placeret midt i staldene og høres derfor ikke udenfor.

Der forefindes lidt støj fra køling af mælketank.

Gyllepumpning til gyllebeholder.

Kørsel med landbrugsmaskiner.

Driftsperiode for støjkloder:

Kompressor til malkeanlægget kører ca. 5 timer i døgnet i før og eftersituationen.

Kompressor til køling af mælk kører fra malkning til afhentning af mælk. Driftsperioden afhænger af temperatur og afhentningstidspunkt af mælk.

Gylle pumpes til gyllebeholder ca. 1 gang pr. måned, hvilket sker i dagtimerne.

Foderblanding sker med gummiged og traktordrevet fodervogn ved plansiloerne/indendørs foderlade. Blanding af foder tager dagligt ca. 1,5 time.

Tiltag mod støjkloder:

Både vakuumpumpe og kompressor står indendørs.

Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området vurderes at være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning og ændres ikke væsentlig som følge af ansøgningen.

Den daglige foderblanding i fodervogn foretages nær plansiloerne og dermed længst væk fra naboejendommene.

2.4.3 Lys

På ejendommen er der lys i staldene efter behov og med natsænkning. Der er lyskilde ved tankrummet, der anvendes til belysning for mælketankbilen. Udendørs lyskloder aktiveres ved sensorer.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Fluer bekæmpes kemisk i staldene. Desuden benyttes Stalosan ved hver udmugning ved kalvene, hvilket er medvirkende til bekæmpelse af fluelarver.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Der sker udmugning ved kalvene hver uge. Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer.

Rottebekæmpelse:

Der forefindes en kommunal foranstaltning til rotter.

2.4.5 Støv

Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

2.4.6 Transporter

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med udvidelsen af besætningen vil der være et øget transportbehov fra og til ejendommen, men det øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Skønnet antal af transporter:

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Indkøbt foder mv.	Ca. 45	Ca. 57
Grovfoder	Ca. 925	Ca. 1155
Korn	Ca. 20	Ca. 25
Halm	Ca. 50	Ca. 60
Fyringsolie/brændstof	Ca. 52	Ca. 52
Mælk	Ca. 182	Ca. 182
Flytning af kalve	Ca. 48	Ca. 48
Udlevering af dyr til slagtning	Ca. 45	Ca. 45
Afhentning af døde dyr	Ca. 18	Ca. 25
Diverse sækkevarer (mineraller, kalveblanding, rengøringsmidler mv.)	Ca. 50	Ca. 50
Gyllekørsel	Ca. 925	Ca. 1155
Fast møg	Ca. 30	Ca. 35
Maksimalt i alt	Ca. 2390	Ca. 2889

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er. Der vil normalt blive kørt gylle ud dels i april/maj måned og i august måned.

2.5 Forurening

2.5.1 Restvand

Anslåede mængder af restvand:

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand (stald og malkeanlæg), drikkevandsspild mv.	ca. 2600 m ³	2600 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Rengøringsvand (maskiner)	Ca. 100 m ³	Ca. 100 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra stuehuse	0	0		
Regnvand tilledt	ca. 3640 m ³	ca. 3766 m ³	Gyllebeholder	Ingen

gyllebeholder fra befæstede arealer			Afløb fra ny ensilageplads udsprinkles.	
-------------------------------------	--	--	---	--

Befæstet areal (m²) omkring bygninger:

Befæstede arealer	Før udvidelse	Efter udvidelse
Ensilageplads	5000	5000+2520
Møddingsplads	100	100
Kalvehytter	0	180
Vaskeplads	100	100
I alt	5200 m ²	5380 m ² +2520 m ²

Tagvand og vand fra befæstede arealer, hvor der ikke forekommer spild af husdyrgødning, ledes til jord eller til grøft og videre til Vestre Randkanal.

Det vurderes, at der ikke afledes spildevandstyper, der kræver særskilt spildevandstilladelse.

2.5.2 Husdyrgødning og foder

Der ændres ikke på opbevaring af foder og husdyrgødning (ingen nye beholdere eller ensilagepladser) i forbindelse med denne ansøgning.

Risici vurderes ikke at ændres i forbindelse med ændringerne i de eksisterende bygninger.

Håndtering af ensilage vil ske således, at eventuelle lugt- og fluegener for nabobeboelser minimeres. Endvidere vil håndteringen sikre, at risiko for tab af næringsstoffer til omgivelserne minimeres.

2.5.3 Affald og kemikalier

Beskrivelse af døde dyr:

- Døde dyr er placeret hævet fra jorden og overdækket under kadaverskjul og vest for eksisterende gyllebeholder på 1200 m³
- Placering er ca. 100 meter fra Sejerslevvej.
- Afhentning sker efter behov og med dags varsel af DAKA.

Opbevaringsmåde ifølge bekendtgørelse:

- På et skyggefuldt sted
- Placeres på underlag, så det hæves fra jorden, og luft kan cirkulere omkring dyret
- Sikres mod ådselædende dyr
- I "passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej.
- Ikke krav om overdækning (hindrer luftcirkulation), men skygge

Tilmeldes afhentning senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret

Beskrivelse af fast affald:

Fast affald vil typisk inkludere elementer som tom emballage fra vaskemidler, skyllemidler, foderminerale, pattesalve, mælkefiltre, gummihandsker, plasthandsker, vat, papir, pap og plast fra emballage, overdækningsplast, lysstofrør, elpærer, medicinrester, emballage fra medicin og andre medikamenter (ormekur, fluestrips osv.). Affald opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer.

Skønnede mængder af fast affald vurderes at være uændrede i forhold til det senest godkendte.

Skønnede mængder af olie- og kemikalieaffald vurderes at være uændrede i forhold til det senest godkendte.

Pesticider og sprøjteudstyr:

Påfyldning af marksprøjte sker manuelt og overvåget. Påfyldning sker på vaskeplads og foretages på en plads med afløb til gyllebeholder.

Ved rengøring af marksprøjte, så skylles tanken med vand og vandet udbringes på marken.

Mængder og placering af pesticider:

Pesticider opbevares efter forskrifterne i aflåst rum i teknikrum. Der står ca. 30 liter kemikalier i rummet.

Oplag af olie og kemikalier:

Kemikalier (desinfektions- og rengøringsmidler) opbevares i teknikrum. Der står ca. 250 liter.

Dieselolie opbevares i en godkendt 6.000 liters tank fra år 2000 i maskinhus. Denne er placeret på beton med kant rundt om.

Opbevaring af dieselolie sker i typegodkendte beholdere, som står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Tankning af diesel sker på en plads med fast og tæt bund, således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Smøreolie og smørerester opbevares i originalemballage i maskinhus. Disse er placeret på beton med kant rundt om.

Olie opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.